

ČNOSŤ CHUDOBY

Je majetok dobrý, alebo zlý? – otázka účelu – veci ako nástroje – pokušenie postaviť si vlastné nebo – definícia boháča – evanjeliová chudoba – záverečná otázka

Rehoľa františkánov je obzvlášť spájaná s jedným z troch rehoľných sľubov, so sľubom chudoby a "pani chudobou". Chudoba ale nie je výsada rehoľníkov, ako hovorí Ježiš: „*Blahoslavení chudobní, lebo vaše je Božie kráľovstvo*“ (Lk 6,20 SSV) a inde varuje: „*Ako ťažko je tave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva*.“ (Lk 18,24-25 SSV). Ako to teda je? Nestvoril Boh svet dobrý? Nie sú veci dobré? Nie je bohatstvo a majetok znakom Božieho požehnanja? Prečo potom chudoba? Máme naozaj žiť v nedostatku? Utrpením a strádaním si nejako „kupovať“ posmrtnú rozkoš v Nebi?

Odpoveď nám na to môže dať Pavlova veta z dnešného liturgického čítania: „*Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu*“ (1Kor 10,31 SSV). Jesť, piť, ale aj užívať veci, vlastniť majetok, **všetko sa dá robiť na Božiu slávu – ale, logicky, aj spôsobom, ktorý nie je na Božiu slávu.**

Sv. Irenej z Lyonu v 2. storočí píše: „*Boh je oslávený v človekovi plnom života*“. A myslí tým skutočný život, nie to, čo dnes máme na mysli, keď hovoríme o „užívaní si života“, či „živote naplno“. Myslí tým opravdivý život, Boží život, zbožšteného človeka.

Aby sme tento cieľ dosiahli, musíme sa stať podobnými Bohu: „*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*.“ (Mt 5,48 SSV) a to v bytostnej jednote s Kristom, ako si to Boh zaumienil ešte pred stvorením sveta: „*zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi*“ (Ef 1,10 SSV). To potom vytvára **základ pre hierarchiu vecí** v našom svete: „*všetko je vaše, ale vy ste Kristovi a Kristus Boží*“ (1Kor 3,22-23 SSV).

Veci tohto sveta – a teda aj majetok – sú tu teda nato, aby slúžili človekovi, čiže jeho cieľu, ktorým je svätosť a dokonalosť v láske, ktorá je podmienkou jednoty s Bohom – „kto ostáva v láske, ostáva v Bohu“ (1Jn 4,16 SSV) – a teda nášho zbožštenia sa, našej plnosti života, tej, v ktorej je oslávený aj sám Boh, darca života. Majetok (a všetko ostatné) tak využívame na Božiu slávu vtedy, keď to používame ako nástroje slúžiace spáse a zbožšteniu nás i všetkých ľudí.

Problémom je, ak sa majetok zmení z nástroja na cieľ. Presne toto hovorí Biblia a toto je definícia človeka, ktorý „má majetky“ a je „boháč“: „*Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili, a tak zablúdili*“ (1Tim 6,10 SSV).

Príčinou toho je hriech a opustenie Boha. Kým je Boh našim cieľom a smerujeme k Nemu, má dokonalosť, svätosť a láska zmysel. Bez Boha ale tento zmysel strácajú. Ba viac, bez Boha si musíme začať sami nejako budovať svoje vlastné „nebo“ a svoj vlastný „raj“. A väčšina ľudí to robí práve tak, že na to

využíva majetok, peniaze a veci. **Odmietame byť na tomto svete pútnikmi a začíname sa na ňom usádzať.** Snažíme sa vytvoriť si tu svoje malé a útulné „nebíčko“ v podobe nejakého „domova“: pekne a útulne zariadeného domu (bytu, vily,...), vybaveného samými príjemnými vecami, so všetkým pohodlím a zábavou, ktoré si dokážeme dovoliť, s dostatkom jedla a pitia, samozrejme toto všetko zabezpečené ako naše „súkromie“, do ktorého nám nikto nezasahuje a v ktorom sme my sami sebe pánom bohom a môžeme si tam robiť všetko, čo sa nám len páči...

A presne toto je **definícia „boháča“ a človeka, ktorý „má majetky“.** Jeho problém nie je v tom, že ich má, ale v tom, že namiesto toho, aby ich využíval ako nástroje svojho zbožštenia sa v Bohu v Nebi, ich **využíva ako nástroje toho, aby si bez Boha a mimo Boha vybudoval svoje vlastné maličké „nebíčko“, v ktorom on sám sebe bude svojim vlastným „pánombohom“.** Presne ako hovorí Katechizmus: „*Zvedený diablom chcel byť „ako Boh“, ale „bez Boha ... a nie podľa Boha““ (KKC 398).*

Evanjeliová chudoba, o ktorej hovorí „Písmo, potom značí presný opak:

1. Človek si jasne uvedomuje a prijíma fakt, že tu, na zemi, je iba **cudziniec a pútnik** do nebeskej vlasti (Heb r 11,13).
2. **Zmyslom** jeho života je stať sa podobným Bohu vo svätosti, dokonalosti a láske a tak s Ním vstúpiť do jednoty a **zbožštiť** sa tak v Bohu (porov. Jn 15,9n).
3. **Majetok** a veci sú púhymi **nástrojmi** na dosahovanie tohto cieľa a okrem toho žiadnu inú cenu, ani hodnotu nemajú.
4. Z toho dôvod sa kresťan **odmieta majetkom a podobnými vecami zaoberať viac, než je absolútne nevyhnutné pre toto jeho poslanie.** A presne tento postoj je onou „evanjeliovou chudobou“: „*Cnosť chudoby z náboženského hľadiska definuje sv. Bazil. Chudobný, ako to žiada evanjelium, je ten, kto má to, čo potrebuje pre život, na vykonávanie svojej funkcie, svojich povinností. Zrieka sa však všetkého, čo by bolo nadto, čo je zbytočné. S majetkom je to podobne ako s jedlom. Ako nie je dovolené prejsť sa, tak sa nesmie zhromažďovať zbytočné.*“ (Tomáš kardinál Špidlík). Proste robí to isté, čo v každej inej oblasti robí každý človek, ktorý je niečím naplno zaujatý a sústreďuje sa naplno na dosahovanie svojho cieľa: využíva na jednej strane všetky nástroje a pomôcky, ktoré sa mu hodia, ale na druhej strane nedovolí, aby ho čokoľvek v tomto jeho sústreďení akokoľvek vyrušovalo, okrem toho absolútne najnevyhnutnejšieho, čomu sa nijakovsky nedá vyhnúť...

Pokiaľ tak nežijeme, potom je na mieste dať si otázku: Naozaj sa teda chceme spasit' Je to náš zmysel života?